

АВТОРСЬКЕ ПРАВО

УДК 343.211:001.89

Д.В. Смерницький,
кандидат юридичних наук

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЯК РЕЗУЛЬТАТУ НАУКОВОЇ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглянуто питання забезпечення прав інтелектуальної власності як результату наукової і науково-технічної діяльності в науково-дослідних установах.

Ключові слова: наукова діяльність, науково-технічна діяльність, інтелектуальна власність, промислова власність.

В статье рассмотрен вопрос обеспечения прав интеллектуальной собственности как результата научной и научно-технической деятельности в научно-исследовательских учреждениях.

Ключевые слова: научная деятельность, научно-техническая деятельность, интеллектуальная собственность, промышленная собственность.

In paper the issues of the support of intellectual property rights as a result of scientific and technological activities in the scientific and research institutions are considered

Keywords: science, scientific and technical activities, intellectual property, industrial property.

Частиною 1 статті 41 Конституції України [1] передбачено право кожного володіти, користуватися і розпоряджатися результатами своєї інтелектуальної та творчої діяльності.

Згідно з частиною 1 статті 54 Конституції [1], громадянам гарантується свобода літературної, художньої, наукової творчості, захист інтелектуальної власності, їхніх авторських прав, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності.

Відповідно до частини 2 статті 54 Конституції [1], кожен громадянин має право на результати своєї інтелектуальної, творчої діяльності; ніхто не може використовувати або поширювати їх без його згоди, за винятками, встановленими законом. Отже, відповідно до Конституції України [1], що гарантує кожному громадянину свободу літературної, художньої, наукової і технічної творчості, наша незалежна держава послідовно створює власні механізми охорони та захисту авторських прав, прав промислової власності, моральних і матеріальних інтересів, що виникають у зв'язку з різними видами інтелектуальної діяльності. Нормативно-правова база у сфері інтелектуальної власності постійно вдосконалюється і поповнюється новими документами з метою створення таких правових механізмів, які б дозволили максимально захистити

національного виробника та іноземного інвестора від правопорушень та зловживань у цій сфері, кількість яких невпинно зростає.

Розгляд інтелектуальної власності, на наш погляд, доцільно здійснити через призму наукової і науково-технічної діяльності, адже саме в процесі наукових розробок створюється переважна частка об'єктів інтелектуальної власності.

Наукова і науково-технічна діяльність здійснюється відповідно до Закону України “Про наукову і науково-технічну діяльність” [2]. Наукова діяльність – це інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань. Основними її формами є фундаментальні та прикладні наукові дослідження. Науково-технічна діяльність – інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання і використання нових знань у всіх галузях техніки і технологій. Її основними формами (видами) є науково-дослідні, дослідно-конструкторські, проектно-конструкторські, технологічні, пошукові та проектно-пошукові роботи, виготовлення дослідних зразків або партій науково-технічної продукції, а також інші роботи, пов'язані з доведенням наукових і науково-технічних знань до стадії практичного їх використання.

Як зазначалося вище, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи є основними формами науково-технічної діяльності. Але, на нашу думку, науково-дослідна робота повинна входити і до основних форм наукової діяльності для забезпечення чіткої системи виконання наукових досліджень і за гуманітарним напрямом наукової діяльності.

Проведення науково-дослідних робіт регламентується Державним стандартом України ДСТУ 3973-2000 “Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення” [3]. ДСТУ 3973-2000 установлює загальні правила виконання науково-дослідних робіт (НДР), у тому числі правила подання заявок на виконання НДР, розроблення технічного завдання на НДР та її складові частини, функції учасників НДР, зміст етапів, їх виконання і приймання, реєстрації НДР та реалізації її результатів. Положення цього стандарту є обов'язковими для НДР, виконання яких повністю або частково фінансується з державного бюджету. Для НДР, які виконують за рахунок обігових або власних коштів установ, підприємств, організацій та інших суб'єктів господарської діяльності, положення стандарту є рекомендованими. Стандарт не поширюється на НДР, які виконуються у системі розроблення і поставлення на виробництво військової техніки [3].

Проведення дослідно-конструкторських робіт регламентується Державним стандартом України ДСТУ 3974-2000 “Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання дослідно-конструкторських робіт. Загальні положення” [4]. ДСТУ 3974-2000 встановлено загальні правила виконання дослідно-конструкторських та дослідно-технологічних робіт (далі ДКР), у тому числі: правила подання заявок на виконання ДКР, розроблення технічного завдання (ТЗ) на ДКР та її складові частини, зміст робіт на стадіях і етапах ДКР, функції її учасників, правила реєстрації ДКР та реалізації її результатів. Вимоги цього стандарту є обов'язковими для ДКР, виконання яких повністю або частково фінансується з державного бюджету. Для ДКР, які виконують за рахунок обігових або власних коштів установ підприємств, організацій та інших суб'єктів господарської діяльності, положення стандарту є рекомендованими. Стандарт не

поширюється на ДКР, які виконують у системі розроблення і поставлення на виробництво військової техніки [4].

Враховуючи те, що Міністерство внутрішніх справ України, як і інші суб'єкти правоохоронних органів, проводить роботи з розробки спеціальної, а не військової техніки, то наведені стандарти є основними для використання при проведенні науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт (НДДКР).

Звісно, проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт регламентує ціла низка державних стандартів України, але наведені стандарти є основоположними в цій сфері.

Поняття “інтелектуальна власність” розуміють у значенні, проголошеному в Конвенції “Про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності”, що підписана в Стокгольмі 14.07.1967. Ст. 2 цієї Конвенції стверджує, що поняття “інтелектуальна власність” включає права, які належать до: 1) літературних, художніх і наукових творів; 2) виконавчої діяльності артистів, звукозапису, радіо-і телевізійних передач; 3) винаходів у всіх сферах діяльності людини; 4) наукових відкриттів; 5) промислових зразків; 6) товарних знаків, знаків обслуговування, фірмових найменувань і комерційних позначень; 7) захисту від недобросовісної конкуренції; 8) всі інші права, що стосуються інтелектуальної діяльності у виробничій, науковій, літературній та художній сферах [5, 8].

Як зазначає А. І. Кубах, діяльність може бути репродуктивною і творчою. Репродуктивна діяльність – це процес, який виконується за детальним алгоритмом і в результаті якого створюється продукт, що не містить новизни як для самого суб'єкта діяльності (суб'єктивна новизна), так і для інших членів суспільства (об'єктивна новизна). Творча діяльність відрізняється від репродуктивної тим, що це діяльність без алгоритму, кінцевим результатом якої є продукт, котрий має об'єктивну або суб'єктивну новизну. Права на результати творчої інтелектуальної діяльності, що мають об'єктивну новизну, є інтелектуальною власністю як такою. Але для того, щоб ці результати були визнані суспільством як об'єкти права інтелектуальної власності, необхідна їх формалізація у будь-який спосіб. Процес формалізації є передумовою набуття права інтелектуальної власності в установленому законом порядку. Інтелектуальна власність – це формалізований результат творчої інтелектуальної діяльності, що надає його автору або особі, яка визначена чинним законодавством, право власності на цей результат, яке набувається, здійснюється і захищається відповідно до законодавчо встановлених норм і правил. Врегульовані законом суспільні відносини стосовно володіння, користування і розпоряджання результатами інтелектуальної творчої діяльності складають інститут права інтелектуальної власності [5, 8–9].

Традиційно всі результати творчої діяльності поділяються на об'єкти духовної творчості і продукти науково-технічної діяльності. До перших належать об'єкти авторських і суміжних прав, до других – винаходи, корисні моделі, промислові зразки, товарні знаки й знаки послуг, інші види інтелектуальної діяльності в науково-технічній сфері [5, 9].

Продукти науково-технічної діяльності ще називають терміном “промислова власність”. Термін “промислова власність” – досить умовний [6, 11] і застосовується щодо винаходів, корисних моделей, промислових зразків, знаків для товарів і послуг, фірмових найменувань, географічних зазначень походження товарів, раціоналізаторських пропозицій тощо, які, на відміну від результатів матеріального

виробництва, втілено в описах, розрахунках, кресленнях, послугах тощо і може бути тиражовано та передано в промислове виробництво. У зв'язку з цим, існує абсолютно вірна точка зору, що об'єкти промислової власності знаходять втілення у процесі науково-технічної діяльності людини й загалом спрямовані на досягнення певних науково-технічних результатів, необхідних людям для забезпечення своєї життєдіяльності. При цьому варто пам'ятати, що поняття “науково-технічна діяльність” набагато ширше від поняття “промислова власність”, хоча багато об'єктів цих двох понять збігаються. Наприклад, винахід виступає результатом науково-технічної діяльності і разом з тим він є об'єктом промислової власності. Але далеко не всі результати науково-технічної діяльності стають об'єктами промислової власності, а отже, об'єктами правової охорони. Багато результатів науково-технічної діяльності залишаються поза межами зазначених понять з тих чи інших причин [7, 12–13; 8, 32–33].

Як зазначає І. Г. Запорожець, промислова власність у сучасному розумінні для фахівців, обізнаних щодо сфери інтелектуальної власності, – це складова інтелектуальної власності, яка стосується творінь людського розуму [7, 13].

Сфера інтелектуальної власності, яка переважно створюється під час виконання наукових досліджень та науково-технічних розробок, регламентується Цивільним кодексом України [9], де питання щодо інтелектуальної власності встановлено в Книзі четвертій “Право інтелектуальної власності” глави 35 “Загальні положення про право інтелектуальної власності” статтями 423–432, законами України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” [10], “Про охорону прав на промислові зразки” [11], “Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем” [12], “Про авторське право і суміжні права” [13], “Про охорону прав на знаки для товарів та послуг” [14] та ін.

О. М. Мельник вважає, що одним з основних напрямів інтелектуальної, творчої діяльності є наукова, науково-технічна творчість. Без цих форм суспільної діяльності успішний розвиток будь-якого суспільства неможливий. Як зазначав Президент України, інтелектуальний потенціал, наука, високі технології справляють визначальний вплив на розвиток сучасної постіндустріальної цивілізації. Саме вони виводять на вершину економічного розвитку не тільки окремі галузі, а й цілі країни, створюють умови для формування у людей високих суспільних цінностей. Україна має адекватно реагувати на ці процеси, якомога ефективніше використовувати свій науково-технічний потенціал та його конкурентні переваги. Цей потенціал може і повинен відіграти головну роль у забезпеченні реального переходу економіки на інноваційний шлях розвитку, вирішенні соціальних проблем, підвищенні рівня освіти і культури, зміцненні обороноздатності та національної безпеки держави [15, 20–21; 16, 64].

Науково-технічний і творчий потенціал України надає їй можливість посісти у світі належне місце серед країн з високотехнологічним рівнем. Але це може статися за умови опанування інноваційного шляху розвитку, підвалини якого мають складати інтелектуальна, творча діяльність та її результати – інтелектуальна власність. Отже, основою стратегічного курсу, його базовим принципом має стати реалізація державної політики, спрямованої на запровадження інноваційної моделі, утвердження України як високотехнологічної держави [15, 23; 17, 19].

Перейдемо до розгляду відомчих нормативних документів стосовно наукової діяльності та забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Відомчий нормативний документ, який регламентує проведення НДДКР в ОВС, є Положення про організацію проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у системі МВС України [18]. Цей нормативний документ, як ми розуміємо, має бути основним і для сфери інтелектуальної власності, яка створюється переважно під час проведення наукових досліджень та науково-технічних розробок.

Пунктом 1.5.5. Положення встановлено, що НДДКР, які проводяться науково-дослідними установами та вищими навчальними закладами МВС України, спрямовані на: сприяння розвитку наукової, технічної творчості, винахідництва та раціоналізаторства серед особового складу ОВС [18].

Крім того, пунктом 3.14. Положення регламентовано порядок та умови виконання НДДКР та зазначено, що порядок та умови виконання НДДКР визначаються відповідними договорами, Державними стандартами України: ДСТУ 3973-2000 “Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення” [3], ДСТУ 3974-2000 “Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання дослідно-конструкторських робіт. Загальні положення” [4], іншими нормативними актами [18].

Так, Державний стандарт України 3973-2000 “Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення” [3] та 3974-2000 “Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання дослідно-конструкторських робіт. Загальні положення” [4], які ми вже наводили вище, набули чинності у січні 2001 року. Вони закріплюють низку норм щодо створення та реалізації інтелектуальної власності. Згідно з п. 5.1.5, 5.2.2, 5.2.3, 5.3.3, 5.3.4 ДСТУ 3973-2000 [3] та п. 5.1.4, 5.2.3, 5.2.4, 5.3.14 ДСТУ 3974-2000 [4], встановлено норми щодо використання при проведенні робіт об’єктів інтелектуальної власності; визначення об’єктів інтелектуальної власності, що підлягають охороні, та вимоги до здійснення заходів щодо їх захисту; оформлення патентного захисту можливих об’єктів інтелектуальної власності; проведення патентних досліджень тощо, також встановлено обов’язки всіх учасників проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт і подальшого впровадження результатів наукових досліджень та науково-технічної продукції. У зазначених стандартах зроблено посилання на ДСТУ 3396.0-96 “Захист інформації. Технічний захист інформації. Основні положення” [19], ДСТУ 3574-97 “Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення” [20], ДСТУ 3575-97 “Патенті дослідження. Основні положення та порядок проведення” [21], які частково охоплюють сферу охорони прав на об’єкти інтелектуальну власність, а точніше її складової – промислової власності.

Як ми бачимо, посилання в Положенні [18] на вказані державні стандарти України створює відповідну систему проведення заходів щодо створення, охорони та захисту інтелектуальної власності.

Також пунктом 1.7.2. Положення [18] про організацію проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у системі МВС України Наукову раду МВС України визначено як дорадчий орган Міністерства внутрішніх справ України, котрий формує концептуальні засади єдиної відомчої політики у сфері НДДКР, розробляє стратегію їх реалізації, визначає перспективи і пріоритетні

напрями розвитку у сфері відомчої освіти, наукової, науково-технічної, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності. Отже, з наведеного вище можна зробити висновок, що Наукова рада МВС України відповідає за визначення перспектив і пріоритетних напрямів розвитку у сфері інтелектуальної власності. Сфера інтелектуальної власності безпосередньо пов'язана з результатами, отриманими в ході виконання наукових досліджень та науково-технічних розробок як конкретними наслідками виконання досліджень у цій сфері.

Наукова рада МВС України діє відповідно до Положення, яке затверджено наказом МВС України від 15 травня 2007 року № 154 [22].

У складі Ради діють три секції (пункт 4.7.): наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ; науково-технічного забезпечення діяльності органів внутрішніх справ; науково-методичного забезпечення діяльності ВНЗ МВС України [22]. Діяльність цих секцій, особливо двох перших, створює необхідні умови для розмежування розгляду питань інтелектуальної власності. Розгляд питань, які стосуються результатів наукових досліджень у вигляді наукових статей, монографій, підручників тощо, які охороняються відповідно до Закону України “Про авторське право і суміжні права” [13], повинні розглядатися на секції наукового забезпечення діяльності органів внутрішніх справ. Питання щодо результатів науково-технічних розробок та прав на винаходи, корисні моделі та промислові зразки, які охороняються відповідно до Закону України “Про охорону прав на винаходи і корисні моделі” [10], “Про охорону прав на промислові зразки” [11] та “Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем” [12] – на секції науково-технічного забезпечення діяльності органів внутрішніх справ. Таке розмежування створює професійний підхід до розгляду питань, пов'язаних з інтелектуальною власністю, шляхом залучення відповідних фахівців до роботи секцій.

Крім того, для вирішення окремих питань, що потребують поглиблених знань у відповідних галузях, Радою або секціями створюються експертні комісії (пункт 4.8. Положення) [22].

Розглянемо забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності, створеної в процесі наукової діяльності, на прикладі Державного науково-дослідного інституту (ДНДІ) МВС України. Діяльність ДНДІ МВС України здійснюється відповідно до державних нормативно-правових документів, відомчих та нормативних документів інституту.

Проаналізуємо нормативні документи ДНДІ, які регламентують сферу наукової і науково-технічної діяльності, а також сферу забезпечення прав інтелектуальної власності.

Згідно зі Статутом ДНДІ МВС України [23], який затверджено наказом МВС України від 06.02.2006 № 118, інститут проводить роботи щодо створення нової техніки спеціального призначення для органів внутрішніх справ та здійснює наукові дослідження із проблем боротьби зі злочинністю.

Відповідно до другого розділу Статуту [23] основними завданнями інституту є:

- наукове, науково-технічне та науково-методологічне забезпечення діяльності системи органів МВС України;
- дослідження актуальних проблем діяльності органів внутрішніх справ у сфері протидії злочинності та зміцнення правопорядку, виявлення значущих для

органів внутрішніх справ тенденцій науково-технічного прогресу, проведення єдиної науково-технічної політики в систем МВС України (за закріпленими напрямками діяльності);

– створення та впровадження нової техніки спеціального призначення для органів внутрішніх справ.

Інститут для виконання покладених на нього завдань відповідно до п. 2.2.6. Статуту [23] розвиває інноваційну діяльність з метою створення наукоємної науково-технічної продукції і конкурентоздатних зразків нової техніки, орієнтованих на потреби системи органів МВС України й згідно з п. 2.2.17. здійснює роботи з патентування винаходів, забезпечує правову охорону перспективних розробок.

Отже, у Статуті ДНДІ [23] встановлено необхідні норми стосовно правового та організаційного забезпечення сфери наукової і науково-технічної діяльності та сфери забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Наступний нормативний документ ДНДІ, який стосується зазначених сфер, – це Положення про порядок проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у ДНДІ МВС України [24]. Положення [24] встановлює норми стосовно правил проведення НДДКР; функцій учасників виконання НДДКР, у тому числі зазначено, що інститут може виконувати функції замовника, виконавця та головного виконавця; складу комплексу документів на проведення НДДКР; розроблення технічного завдання на проведення НДДКР і складових частин НДДКР; порядку виконання НДДКР, в тому числі призначення керівника та виконавців роботи, внесення змін щодо проведення НДДКР та етапів робіт, приймання та фінансування НДДКР; патентних досліджень при проведенні НДДКР; реєстрації та обліку НДДКР; реалізації результатів НДДКР; припинення НДДКР; проведення НДДКР в умовах режимних обмежень; списання коштів та матеріальних цінностей за НДДКР.

Аналіз Положення про порядок проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у ДНДІ МВС України [24] свідчить про те, що норми передбачені в цьому документі чітко, у відповідності до законодавства та державних стандартів України, забезпечують правове та організаційне регулювання сфери проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, а також охорону, захист та регулювання прав на створені об'єкти інтелектуальної власності, в тому числі промислової власності.

Крім цього, зазначені сфери в інституті регулюються наступними нормативними документами: Положенням про Наукову раду ДНДІ МВС України [25]; Положенням про Науково-технічну раду ДНДІ МВС України [26]; Положенням про Вчену раду ДНДІ МВС України [27]; Положенням про організацію порядку та контролю державної реєстрації й обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт [28]; Положенням про організацію порядку та контролю державної реєстрації і обліку секретних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт [29]; Порядком планування та звітності в ДНДІ МВС України [30], Положенням про оперативну нараду ДНДІ МВС України [30] та ін.

Організація роботи Наукової, Науково-технічної та Вченої ради у ДНДІ дозволяє розглядати на колегіальній основі питання стосовно наукової діяльності та інтелектуальної власності, вносити необхідні пропозиції щодо вдосконалення роботи в цих сферах. Зокрема, невідкладні питання можуть розглядатися на щотижневих оперативних нарадах ДНДІ МВС України.

У свою чергу, організація роботи стосовно державної реєстрації і обліку як відкритих, так і секретних науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт створює відповідні передумови для належного інформаційного забезпечення наукової і науково-технічної діяльності в державі, поповнюючи інформаційні бази відомостями про результати науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, які проведенні інститутом.

Також у ДНДІ розроблено та введено в дію Положення про роботу щодо захисту інтелектуальної власності в ДНДІ МВС України [32], яким передбачено основні завдання при проведенні робіт щодо охорони та захисту інтелектуальної власності; проведення робіт щодо охорони, захисту, управління та використання об'єктів інтелектуальної власності; проведення патентних досліджень щодо промислової власності; патентування об'єктів промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки); реєстрація об'єктів авторського права й суміжних прав; фінансування витрат на роботи, пов'язані з охороною та захистом інтелектуальної власності; із захистом прав інтелектуальної власності.

Результатом проведених в ДНДІ організаційних заходів та підготовки нормативних документів стало створення системи забезпечення прав інтелектуальної власності, яка тісно співпрацює із системою забезпечення наукової і науково-технічної діяльності за схемою “наукові і науково-технічні дослідження – науковий результат – об'єкт інтелектуальної власності – правова охорона та захист інтелектуальної власності”.

Результатом запровадження системи стосовно забезпечення прав інтелектуальної власності стало проведення робіт у зазначеній сфері та отримання ДНДІ 147 патентів, із них 13 – на винаходи, 91 – на корисні моделі та 43 – на промислові зразки. Також отримано 3 свідоцтва про реєстрацію авторського права.

Крім того, інститут активно пропагує свої наукові здобутки та об'єкти інтелектуальної власності. За результатами конкурсу на краще наукове, навчальне та періодичне видання в системі МВС, який відбувся 2010 року в номінації “Патенти”, деклараційний патент України на корисну модель № 51747 “Пристрій для накопичення інформації системи захисту” відзначено дипломом 1-го місця, а деклараційний патент України на корисну модель № 44826 “Автобус для транспортування осіб, взятих під варту” – дипломом 3-го місця.

У 2011 році патент України на винахід № 94304 “Снаряд із зниженою заперешкодною дією” відзначено дипломом 2-го місця та деклараційний патент України на корисну модель № 55531 “Пристрій для виявлення латентних слідів пальців рук замкнених об'ємах” – дипломом 3-го місця. Крім того, на Всеукраїнському конкурсі “Винахід року-2011” патент ДНДІ на винахід № 94304 “Снаряд із зниженою заперешкодною дією” отримав спеціальну відзнаку “За ефективне рішення в галузі озброєнь”.

За результатами конкурсу на краще наукове, навчальне та періодичне видання в системі МВС в номінації “Патенти”, який проведено у 2012 році, відзначено: патент ДНДІ України на корисну модель № 68924 “Спецавтомобіль для підрозділів міліції особливого призначення” дипломом 2-го місця та патент України на корисну модель № 68924 “Система та спосіб дистанційного електронного контролю за місцезнаходженням і переміщенням об'єктів” – дипломом 3-го місця.

Також інститут свої досягнення в науково-технічній сфері та об'єкти промислової власності демонструє на численних виставках, в тому числі щорічній

Міжнародній спеціалізованій виставці засобів захисту, озброєння і спецтехніки “Зброя та безпека”, організатором якої виступає Міністерство внутрішніх справ, а ДНДІ є одним із основних підрозділів, які забезпечують проведення виставки. Виставка проводиться згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України [33].

На основі проведеного аналізу діяльності ДНДІ МВС України як наукової установи у сфері наукових і науково-технічних досліджень та забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності можна зробити наступний висновок. На нашу думку, науково-дослідним установам, підприємствам, вищим навчальним закладам, які здійснюють наукову діяльність та проводять роботи з охорони та захисту об'єктів інтелектуальної власності, доцільно створити систему стосовно забезпечення прав інтелектуальної власності. До зазначеної системи має увійти розробка відомчих нормативних документів із зазначеного питання на рівні центрального органу виконавчої влади, якому підпорядковується установа та нормативних документів установи. Крім того, система потребує проведення організаційних заходів із визначення відповідальних осіб за цю сферу діяльності на рівні центрального органу виконавчої влади та установи з покладанням відповідних обов'язків стосовно управління сферою забезпечення прав на об'єкти інтелектуальної власності.

Основною перевагою створення такої системи є збереження та примноження державних коштів, які були витрачені на проведення наукових досліджень, у процесі яких і було створено об'єкти інтелектуальної власності, а також подальший розвиток наукової діяльності у відомстві, забезпечення інноваційної діяльності, збереження наукового потенціалу та впровадження передових наукових розробок у практичну діяльність, як конкретного відомства, так і держави в цілому, забезпечення впровадження промислової власності у виробництво та підвищення економічного рівня суспільного життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про наукову і науково-технічну діяльність : Закон України від 13 грудня 1991 року № 1977-ХІІ // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. – № 12. – Ст. 165.
3. Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання науково-дослідних робіт. Загальні положення : ДСТУ 3973-2000.
4. Система розроблення та поставлення продукції на виробництво. Правила виконання дослідно-конструкторських робіт. Загальні положення : Державний стандарт України ДСТУ 3974-2000.
5. *Кубах А.І.* Право інтелектуальної власності : Навч. посібник / А.І. Кубах. – Харків : ХНАМГ, 2008. – 149 с.
6. *Белов В.В.* Интеллектуальная собственность. Законодательство и практика его применения : Учебное пособие / В.В. Белов, Г.В. Виталиев, Г.М. Денисов. – М. : Юристъ, 1999. – 288 с.
7. *Запорожець І.Г.* Адміністративно-правові засади управління у сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності : дис.канд. юрид. наук : 12.00.07 / І.Г. Запорожець ; Харківський національний університет внутрішніх справ. – Х., 2006. – 201 с.
8. Право інтелектуальної власності : підручник для студентів вищих навч. закладів / за ред. О.А. Підпригори, О.Д. Святоцького. – К. : Видавничий Дім “Ін Юре”, 2002. – 624 с.
9. Цивільний кодекс України : за станом на 16 січня 2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.
10. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі : Закон України від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 32.

11. Про охорону прав на промислові зразки : Закон України від 15 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 7. – Ст. 34.
12. Про охорону прав на топографії інтегральних мікросхем : Закон України від 5 листопада 1997 року № 621/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1998. – № 8. – Ст. 28.
13. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 року № 3792-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1994. – № 13. – Ст. 64.
14. Про охорону прав на зазначення походження товарів : Закон України від 16 червня 1999 р. № 752-XIV // Відомості Верховної Ради України. – 1999. – № 32. – Ст. 267.
15. Мельник О.М. Цивільно-правова охорона інтелектуальної власності : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.03 / О.М. Мельник ; Національний університет внутрішніх справ. – Х., 2004. – 404 с.
16. Послання Президента України до Верховної Ради України “Про внутрішнє і зовнішнє становище України у 2001 році”. – К. : Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2002. – 412 с.
17. Послання Президента України до Верховної Ради. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002–2011 роки. – К. : Інформаційно-видавничий центр Держкомстату України, 2002. – 74 с.
18. Положення про організацію проведення науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у системі МВС України : Наказ МВС України від 15 травня 2007 року № 154 // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 43–49.
19. Захист інформації. Технічний захист інформації. Основні положення : Державний стандарт України ДСТУ 3396.0-96.
20. Патентний формуляр. Основні положення. Порядок складання та оформлення : Державний стандарт України ДСТУ 3574-97.
21. Патентні дослідження. Основні положення та порядок проведення : Державний стандарт України ДСТУ 3575-97.
22. Положення про Наукову раду МВС Україну : Наказ МВС України від 15 травня 2007 року № 154 // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 37–42.
23. Статут Державного науково-дослідного інституту Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 6 лютого 2006 року № 118 // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 12–26.
24. Положення про порядок проведення науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт у ДНДІ МВС України : Наказ ДНДІ МВС України від 13 жовтня 2009 року № 122 // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 79–93.
25. Положення про Наукову раду ДНДІ МВС України : затверджено Головною Науковою радою ДНДІ МВС України 19 червня 2006 року // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 51–58.
26. Положення про Науково-технічну раду ДНДІ МВС України : затверджено Головою Науково-технічної ради ДНДІ МВС України 19 вересня 2006 року // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 59–64.
27. Положення про Вчену раду ДНДІ МВС України: Наказ ДНДІ МВС України від 16 червня 2006 року № 50 // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 65–75.
28. Положення про організацію порядку та контролю державної реєстрації і обліку відкритих науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт : Наказ ДНДІ МВС України від 10 серпня 2009 року № 108 // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 94–102.

29. Положення про організацію порядку та контролю державної реєстрації і обліку секретних науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт : Наказ ДНДІ МВС України від 30.12.2008 року № 158дск.

30. Порядок планування та звітності в ДНДІ МВС України : Наказ ДНДІ МВС України від 5 жовтня 2009 року № 121 // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 103–110.

31. Положення про оперативну нараду ДНДІ МВС України : Наказ ДНДІ МВС України від 5 червня 2009 року № 79 // Нормативно-розпорядчі документи щодо наукової та науково-технічної діяльності Державного науково-дослідного інституту МВС України. – Київ : СПД Чалчинська Н.В., 2010. – С. 111–115.

32. Положення про роботу щодо захисту інтелектуальної власності в ДНДІ МВС України : Наказ ДНДІ МВС України від 25 лютого 2011 року №14.

33. Про підготовку та проведення щорічної Міжнародної спеціалізованої виставки засобів захисту, озброєння і спецтехніки “Зброя та безпека” : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 року № 753-р.

Отримано 12.09.2013.